

॥ ఓం నమో వేంకటేశాయ ॥

01.12.2023-శుక్రవారం (144వ రోజు)

శ్రీమద్భాగవతం

॥ శ్రీ గురు ప్రార్థనా ॥

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।

గురుస్సాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ, తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

॥ శ్రీనివాస ప్రార్థనా ॥

రాజితామర పాదాయ రాజ నీలిమ దేహినే ।

రజనీరాజ వక్త్రాయ శ్రీనివాసాయ తేనమః ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్ర-విరాజమానస్య-నిత్య శుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావస్య-లీలా గృహీత
విగ్రహస్య-శ్రీ పద్మావతీ జానేః -అనుగ్రహేణ-అస్మాకం-సర్వేషాం-బుద్ధి శుద్ధ్యర్థం-
విద్యాభివృద్ధ్యర్థం-భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యాది-తదనుకూల-సర్వ సంపత్ సమృద్ధ్యర్థం-
శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం-శ్రీమద్భాగవత పాఠం కరిష్యామహే.

అస్య-శ్రీమద్భాగవతస్తోత్ర మహామంత్రస్య-నారద ఋషిః-బృహతీ ఛందః-శ్రీకృష్ణః
పరమాత్మా దేవతా-బ్రహ్మ బీజం-భక్తిః శక్తిః -జ్ఞాన వైరాగ్యే కీలకం-అస్మాకం
శ్రీమద్భాగవత్ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే పాఠే వినియోగః ॥

॥ ధ్యానం ॥

నారాయణోడప మయాఖ సమూహ శుభ్రం

శేషాది శుద్ధి పరిపాకవతా సితాభ్రం

వ్యాసేన కీరమునినా ప్రమితం హృదభ్రం

తారాపథం విశత భాగవతం సుధాభ్రం ॥

శ్రీమద్భాగవతం ప్రవచనం - బహుశ్రీ కుప్పా విశ్వనాథ శర్మ గారిచే ప్రారంభం

శ్లోక పారాయణం - కె.వి.ఎస్.వి.జి. శేషాచార్యులు మరియు

డా. పి.వి.ఎన్.ఎన్. మారుతి గార్లచే...

శ్రీమద్యాగవతం

ద్వితీయ స్కంధము

అథ శ్రీమద్యాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ద్వితీయ స్కంధే అష్టమోఽ ధ్యాయః

రాజోవాచ

బ్రహ్మణా చోదితో బ్రహ్మన్ గుణాఖ్యానేఽగుణస్య చ
యస్మై యస్మై యథా ప్రాహ నారదో దేవదర్శనః

॥ 2-8-1 ॥

ఏతద్వేదితుమిచ్ఛామి తత్త్వం వేదవిదాం వర
హరేరద్భుతవీర్యస్య కథా లోకసుమంగలాః

॥ 2-8-2 ॥

కథయస్వ మహాభాగ యథాహమఖిలాత్మని
కృష్ణే నివేశ్య నిఃసంగం మనస్త్యక్త్యై కలేవరం

॥ 2-8-3 ॥

శృణ్వతః శ్రద్ధయా నిత్యం గృణతశ్చ స్వచేష్టితం
కాలేన నాతిదీర్ఘేణ భగవాన్ విశతే హృది

॥ 2-8-4 ॥

ప్రవిష్టః కర్ణరంధ్రేణ స్వానాం భావసరోరుహం
ధునోతి శమలం కృష్ణః సలిలస్య యథా శరత్

॥ 2-8-5 ॥

ధౌతాత్మా పురుషః కృష్ణపాదమూలం న ముంచతి
ముక్తసర్వపరిక్లేశః పాంథః స్వశరణం యథా

॥ 2-8-6 ॥

యదధాతుమతో బ్రహ్మన్ దేహారంభోఽస్య ధాతుభిః
యదృచ్ఛయా హేతునా వా భవంతో జానతే యథా

॥ 2-8-7 ॥

ఆసీద్యదుదరాత్పద్మం లోకసంస్థానలక్షణం
యావానయం వై పురుష ఇయత్తావయవైః పృథక్
తావానసావితి ప్రోక్తః సంస్థావయవవానివ

॥ 2-8-8 ॥

అజః సృజతి భూతాని భూతాత్మా యదనుగ్రహాత్
దదృశే యేన తద్రూపం నాభిపద్మసముద్భవః

॥ 2-8-9 ॥

- స చాపి యత్ర పురుషో విశ్వస్థితుద్భవాప్యయః
ముక్త్యాఽత్యమాయాం మాయేశః శేతే సర్వగుహాశయః || 2-8-10 ||
- పురుషావయవైర్లోకాః సపాలాః పూర్వకల్పితాః
లోకైరముష్యావయవాః సపాలైరితి శుశ్రుమ || 2-8-11 ||
- యావాన్ కల్పో వికల్పో వా యథా కాలోఽనుమీయతే
భూతభవ్యభవచ్ఛబ్ద ఆయుర్మానం చ యత్సతః || 2-8-12 ||
- కాలస్యానుగతిర్యా తు లక్ష్యతేఽణ్వీ బృహత్యపి
యావత్యః కర్మగతయో యాదృశీర్ద్విజసత్తమ || 2-8-13 ||
- యస్మిన్ కర్మసమావాయో యథా యేనోపగృహ్యతే
గుణానాం గుణినాం చైవ పరిణామమభీష్పతాం || 2-8-14 ||
- భూపాతాలకకుబ్ధోష్ణమ గ్రహనక్షత్రభూభృతాం
సరిత్యముద్రదీప్సానాం సంభవశ్చైతదోకసాం || 2-8-15 ||
- ప్రమాణమండకోశస్య బాహ్యభ్యంతరభేదతః
మహతాం చానుచరితం వర్ణాశ్రమవినిశ్చయః || 2-8-16 ||
- యుగాని యుగమానం చ ధర్మో యశ్చ యుగే యుగే
అవతారానుచరితం యదాశ్చర్యతమం హరేః || 2-8-17 ||
- నృణాం సాధారణో ధర్మః సవిశేషశ్చ యాదృశః
శ్రేణీనాం రాజర్షీణాం చ ధర్మః కృచ్ఛేషు జీవతాం || 2-8-18 ||
- తత్త్వానాం పరిసంఖ్యానం లక్షణం హేతులక్షణం
పురుషారాధనవిధిర్యోగస్యాధ్యాత్మికస్య చ || 2-8-19 ||
- యోగేశ్వరైశ్చర్యగతిర్లింగభంగస్తు యోగినాం
వేదోపవేదధర్మాణామితిహాసపురాణయోః || 2-8-20 ||

సంప్లవః సర్వభూతానాం విక్రమః ప్రతిసంక్రమః
ఇష్టాపూర్తస్య కామ్యానాం త్రివర్గస్య చ యో విధిః

॥ 2-8-21 ॥

యశ్చానుశాయినాం సర్గః పాషండస్య చ సంభవః
ఆత్మనో బంధమోక్షౌ చ వ్యవస్థానం స్వరూపతః

॥ 2-8-22 ॥

యథాఽఽత్మతంత్రో భగవాన్ విక్రీడత్యాత్మమాయయా
విసృజ్య వా యథా మాయాముదాస్తే సాక్షివద్విభుః

॥ 2-8-23 ॥

సర్వమేతచ్చ భగవన్ పృచ్ఛతే మేఽనుపూర్వశః
తత్త్వతోఽర్హస్యదాహర్తుం ప్రపన్నాయ మహామునే

॥ 2-8-24 ॥

అత్ర ప్రమాణం హి భవాన్ పరమేష్ఠీ యథాఽఽత్మభూః
పరే చేహానుతిష్ఠంతి పూర్వేషాం పూర్వజైః కృతం

॥ 2-8-25 ॥

న మేఽసవః పరాయంతి బ్రహ్మన్ననశనాదమీ
పిబతోఽచ్యుతపీయూషమన్యత్ర కుపితాద్విజాత్

॥ 2-8-26 ॥

సూత ఉవాచ

స ఉపామంత్రితో రాజ్ఞా కథాయామితి సత్పతేః
బ్రహ్మరాతో భృశం ప్రీతో విష్ణురాతేన సంసది

॥ 2-8-27 ॥

ప్రాహ భాగవతం నామ పురాణం బ్రహ్మసమ్మితం
బ్రహ్మణే భగవత్ప్రోక్తం బ్రహ్మకల్ప ఉపాగతే

॥ 2-8-28 ॥

యద్యత్పరీక్షిదృషభః పాండూనామనుపృచ్ఛతి
ఆనుపూర్వేణ తత్సర్వమాఖ్యాతుముపచక్రమే

॥ 2-8-29 ॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ఐతీయ స్కంధే అష్టమోఽధ్యాయః

అథ శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ఐతీయ స్కంధే నవమోఽధ్యాయః

శ్రీశుక ఉవాచ

ఆత్మమాయామృతే రాజన్ పరస్యానుభవాత్మనః
న ఘటేతార్థసంబంధః స్వప్నద్రష్టురివాంజసా

॥ 2-9-1 ॥

బహురూప ఇవాభాతి మాయయా బహురూపయా
రమమాణో గుణేష్వస్యా మమాహమితి మన్యతే

॥ 2-9-2 ॥

యర్హి వావ మహిమ్ని స్వే పరస్మిన్ కాలమాయయోః
రమేత గతసమ్మోహస్త్యక్తోదాస్తే తదోభయం

॥ 2-9-3 ॥

ఆత్మతత్త్వవిశుద్ధ్యర్థం యదాహ భగవాన్ ఋతం
బ్రహ్మణే దర్శయన్ రూపమవ్యలీకవ్రతాదృతః

॥ 2-9-4 ॥

స ఆదిదేవో జగతాం పరో గురుః
స్వధిష్ణుమాస్థాయ సిస్మక్షయైక్షత
తాం నాధ్యగచ్ఛద్భుశమత్ర సమ్మతాం
ప్రపంచనిర్మాణవిధిర్యయా భవేత్

॥ 2-9-5 ॥

స చింతయన్ ద్వ్యక్షరమేకదాంభసి
ఉపాశృణోద్విర్గదితం వచో విభుః
స్పర్శేషు యత్షోడశమేకవింశం
నిష్కించనానాం నృప యద్ధనం విదుః

॥ 2-9-6 ॥

నిశమ్య తద్వక్తృదిదృక్షయా దిశో
విలోక్య తత్రాన్యదపశ్యమానః
స్వధిష్ణుమాస్థాయ విమృశ్య తద్ధితం
తపస్యూపాదిష్ట ఇవాదధే మనః

॥ 2-9-7 ॥

దివ్యం సహస్రాబ్దమమోఘదర్శనో
జితానిలాత్మా విజితోభయేంద్రియః
అతప్యత స్మాఖిలలోకతాపనం
తపస్తపీయాంస్తపతాం సమాహితః

॥ 2-9-8 ॥

తస్మై స్వలోకం భగవాన్ సభాజితః
సందర్శయామాస పరం న యత్పరం
వ్యపేతసంక్లేశవిమోహసాధ్వసం
స్వదృష్టవద్భిః పురుషైరభిష్టుతం

॥ 2-9-9 ॥

ప్రవర్తతే యత్ర రజస్తమస్తయోః
సత్త్వం చ మిశ్రం న చ కాలవిక్రమః
న యత్ర మాయా కిముతాపరే హరే
రనువ్రతా యత్ర సురాసురార్చితాః

॥ 2-9-10 ॥

శ్యామావదాతాః శతపత్రలోచనాః
పిశంగవస్త్రాః సురుచః సుపేశసః
సర్వే చతుర్భాహవ ఉన్మిషన్మణి
ప్రవేకనిష్కాభరణాః సువర్చసః
ప్రవాలవైదూర్యమృణాలవర్చసః
పరిస్ఫురత్కుండలమౌలిమాలినః

॥ 2-9-11 ॥

భ్రాజిష్ణుభిర్యః పరితో విరాజతే
లసద్విమానావలిభిర్మహాత్మనాం
విద్యోతమానః ప్రమదోత్తమాద్యుభిః
సవిద్యుదభ్రావలిభిర్యథా నభః

॥ 2-9-12 ॥

శ్రీర్యత్ర రూపిణ్యురుగాయపాదయోః
కరోతి మానం బహుధా విభూతిభిః
ప్రేంఖం శ్రితా యా కుసుమాకరానుగైః
విగీయమానా ప్రియకర్మ గాయతీ

॥ 2-9-13 ॥

దదర్శ తత్రాఖిలసాత్వతాం పతిం
శ్రియః పతిం యజ్ఞపతిం జగత్పతిం
సునందనందప్రబలార్హణాదిభిః
స్వపార్షదముఖ్యైః పరిసేవితం విభుం

॥ 2-9-14 ॥

భృత్యప్రసాదాభిముఖం దృగాసవం
ప్రసన్నహాసారుణలోచనాననం
కిరీటినం కుండలినం చతుర్భుజం
పీతాంబరం వక్షసి లక్ష్మితం శ్రియా

॥ 2-9-15 ॥

అధ్యర్హణీయాసనమాస్థితం పరం
వృతం చతుఃషోడశపంచశక్తిభిః
యుక్తం భగైః స్వైరితరత్ర చాద్రువైః
స్వ ఏవ ధామన్ రమమాణమీశ్వరం

॥ 2-9-16 ॥

తద్దర్శనాహ్లాదపరిప్లుతాంతరో
హృష్యత్తనుః ప్రేమభరాశ్రులోచనః
ననామ పాదాంబుజమస్య విశ్వస్మగ్
యత్పారమహంస్యేన పథాధిగమ్యతే

॥ 2-9-17 ॥

తం ప్రీయమాణం సముపస్థితం తదా
ప్రజావిసర్గే నిజశాసనార్హణం
బభాష ఈషత్స్మితశోచిషా గిరా
ప్రియః ప్రియం ప్రీతమనాః కరే స్పృశన్

॥ 2-9-18 ॥

శ్రీభగవానువాచ

త్వయాహం తోషితః సమ్యగ్వేదగర్భ సిస్సుక్షయా
చిరం భృతేన తపసా దుస్తోషః కూటయోగినాం

॥ 2-9-19 ॥

వరం వరయ భద్రం తే వరేశం మాభివాంఛితం
బ్రహ్మాన్త్రేయః పరిశ్రామః పుంసో మద్దర్శనావధిః

॥ 2-9-20 ॥

మనీషితానుభావోఽయం మమ లోకావలోకనం
యదుపశ్రుత్య రహసి చకర్థ పరమం తపః

॥ 2-9-21 ॥

ప్రత్యాదిష్టం మయా తత్ర త్వయి కర్మవిమోహితే
తపో మే హృదయం సాక్షాదాత్మాహం తపసోఽనఘ

॥ 2-9-22 ॥

సృజామి తపసైవేదం గ్రసామి తపసా పునః
బిభర్మి తపసా విశ్వం వీర్యం మే దుశ్చరం తపః

॥ 2-9-23 ॥

బ్రహ్మోవాచ

భగవన్ సర్వభూతానామధ్యక్షోఽవస్థితో గుహం
వేద హ్యప్రతిరుద్ధేన ప్రజ్ఞానేన చికిర్షితం

॥ 2-9-24 ॥

తథాపి నాథమానస్య నాథ నాథయ నాథితం
పరావరే యథా రూపే జానీయాం తే త్వరూపిణః

॥ 2-9-25 ॥

యథాఽఽత్మమాయాయోగేన నానాశక్తుపబృంహితం
విలుంపన్ విసృజన్ గృహ్ణన్ బిభ్రదాత్మానమాత్మనా

॥ 2-9-26 ॥

క్రీడస్యమోఘసంకల్ప ఊర్ణనాభిర్యథోర్ణతే
తథా తద్విషయాం ధేహి మనీషాం మయి మాధవ

॥ 2-9-27 ॥

భగవచ్ఛక్తితమహం కరవాణి హ్యతంద్రితః
నేహమానః ప్రజాసర్గం బధ్యేయం యదనుగ్రహాత్

॥ 2-9-28 ॥

యావత్సఖా సఖ్యురివేశ తే కృతః
ప్రజావిసర్గే విభజామి భో జనం
అవిక్లవస్తే పరికర్మణి స్థితో

మా మే సమున్నద్ధమదోఽజమానినః

॥ 2-9-29 ॥

శ్రీభగవానువాచ

జ్ఞానం పరమగుహ్యం మే యద్విజ్ఞానసమన్వితం
సరహస్యం తదంగం చ గృహాణ గదితం మయా

॥ 2-9-30 ॥

యావానహం యథాభావో యద్రూపగుణకర్మకః
తదైవ తత్త్వవిజ్ఞానమస్తు తే మదనుగ్రహాత్ || 2-9-31 ||

అహమేవాసమేవాగ్రే నాన్యద్యత్సదసత్పరం
పశ్చాదహం యదేతచ్ఛ యోఽవశిష్యేత సోఽస్మహం || 2-9-32 ||

ఋతేఽర్థం యత్రప్రతీయేత న ప్రతీయేత చాత్మని
తద్విద్యాదాత్మనో మాయాం యథాభాసో యథా తమః || 2-9-33 ||

యథా మహాంతి భూతాని భూతేషూచ్ఛావచేష్వను
ప్రవిష్టాన్యప్రవిష్టాని తథా తేషు న తేష్వహం || 2-9-34 ||

ఏతావదేవ జిజ్ఞాస్యం తత్త్వజిజ్ఞాసునాఽఽత్మనః
అన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం యత్స్యాత్సర్వత్ర సర్వదా || 2-9-35 ||

ఏతన్మతం సమాతిష్ఠ పరమేణ సమాధినా
భవాన్ కల్పవికల్పేషు న విముహ్యతి కర్షిచిత్ || 2-9-36 ||

శ్రీశుక ఉవాచ

సంప్రదిశ్యైవమజనో జనానాం పరమేష్ఠినం
పశ్యతస్తస్య తద్రూపమాత్మనో న్యరుణద్ధరిః || 2-9-37 ||

అంతర్హితేంద్రియార్థాయ హరయే విహితాంజలిః
సర్వభూతమయో విశ్వం ససర్జేదం స పూర్వవత్ || 2-9-38 ||

ప్రజాపతిర్ధర్మపతిరేకదా నియమాన్ యమాన్
భద్రం ప్రజానామన్విచ్ఛన్నాతిష్ఠత్స్వార్థకామ్యయా || 2-9-39 ||

తం నారదః ప్రియతమో రిక్థాదానామనువ్రతః
శుశ్రూషమాణః శీలేన ప్రశ్రయేణ దమేన చ || 2-9-40 ||

మాయాం వివిదిషన్ విష్ణోర్మాయేశస్య మహామునిః
మహాభాగవతో రాజన్ పితరం పర్యతోషయత్ || 2-9-41 ||

తుష్టం నిశామ్య పితరం లోకానాం ప్రపితామహం
దేవర్షిః పరిపప్రచ్చ భవాన్ యన్మానుష్యచ్ఛతి

॥ 2-9-42 ॥

తస్మా ఇదం భాగవతం పురాణం దశలక్షణం
ప్రోక్తం భగవతా ప్రాహ ప్రీతః పుత్రాయ భూతకృత్

॥ 2-9-43 ॥

నారదః ప్రాహ మునయే సరస్వత్యాస్తటే నృప
ధ్యాయతే బ్రహ్మ పరమం వ్యాసాయామితతేజసే

॥ 2-9-44 ॥

యదుతాహం త్వయా పృష్టో వైరాజాత్పురుషోదిదం
యథాఽఽసీత్తదుపాఖ్యాస్యే ప్రశ్నానన్యాంశ్చ కృత్స్నశః

॥ 2-9-45 ॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ఐత్వీయస్కంధే నవమోఽధ్యాయః

దశమోఽధ్యాయః - 10

అథ శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ఐత్వీయస్కంధే దశమోఽధ్యాయః

శ్రీశుక ఉవాచ

అత్ర సర్గో విసర్గశ్చ స్థానం పోషణమూతయః
మన్వంతరేశానుకథా నిరోధో ముక్తిరాశ్రయః

॥ 2-10-1 ॥

దశమస్య విశుద్ధ్యర్థం నవానామిహలక్షణమ్
వర్ణయంతి మహాత్మానః శ్రుతేనార్ధేన చాంజనా

॥ 2-10-2 ॥

భూతమాత్రేంద్రియధియాం జన్మసర్గ ఉదాహృతః
బ్రహ్మణో గుణవైషమ్యాద్విసర్గః పౌరుషః స్మృతః

॥ 2-10-3 ॥

స్థితిర్వైకుంఠవిజయః పోషణం తదనుగ్రహః
మన్వంతరాణి సద్ధర్మ ఊతయః కర్మవాసనాః

॥ 2-10-4 ॥

అవతారానుచరితం హరేశ్చాస్యానువర్తినామ్
సతామీశకథాః ప్రోక్తాః నానాఖ్యానోపబృంహితాః

॥ 2-10-5 ॥

నిరోధోఽస్యానుశయనమాత్మనః సహ శక్తిభిః
ముక్తిర్హిత్వాన్యధారూపం స్వరూపేణ వ్యవస్థితిః

॥ 2-10-6 ॥

ఆభాసశ్చ నిరోధశ్చ యతశ్చాధ్యవసీయతే
స ఆశ్రయః పరం బ్రహ్మ పరమాత్మేతి శబ్దతే || 2-10-7 ||

యోఽధ్యాత్మికోఽయం పురుషః సోఽసావేవాధిదైవికః
యస్తత్రోభయవిచ్ఛేదః పురుషో హ్యధిభౌతికః || 2-10-8 ||

ఏకమేకతరాభావే యదా నోపలభామహే
త్రితయం తత్ర యో వేద స ఆత్మా స్వాశ్రయాశ్రయః || 2-10-9 ||

పురుషోఽండం వినిర్భిద్య యదాసౌ స వినిర్గతః
ఆత్మనోఽయనమన్విచ్ఛన్నపోఽస్రాక్షీచ్ఛుచిః శుచీః || 2-10-10 ||

తాస్వవాత్సీత్ స్వస్మష్టాసు సహస్రపరివత్సరాన్
తేన నారాయణో నామ యదాపః పురుషోద్భవాః || 2-10-11 ||

ద్రవ్యం కర్మ చ కాలశ్చ స్వభావో జీవ ఏవ చ
యదనుగ్రహతః సంతి న సంతి యదుపేక్షయా || 2-10-12 ||

ఏకో నానాత్వమన్విచ్ఛన్ యోగతల్పాత్స ముత్థితః
వీర్యం హిరణ్మయం దేవో మాయయా వ్యస్మజత్త్రిధా || 2-10-13 ||

అధిదైవమథాధ్యాత్మమధిభూతమితి ప్రభుః
యదైకం పౌరుషం వీర్యం త్రిధాభిద్యత తచ్ఛ్రణు || 2-10-14 ||

అంతఃశరీర ఆకాశాత్ పురుషస్య విచేష్టతః
ఓజః సహో బలం జజ్ఞే తతః ప్రాణో మహానసుః || 2-10-15 ||

అనుప్రాణంతి యం ప్రాణాః ప్రాణంతం సర్వజంతుషు
అపానంతమపానంతి నరదేవమివానుగాః || 2-10-16 ||

ప్రాణేన క్షిపతా క్షుత్త్రడంతరా జాయతే ప్రభోః
పిపాసతో జక్షతశ్చ ప్రాఙ్ముఖం నిరభిద్యత || 2-10-17 ||

ముఖతస్తాలునిర్భిన్నం జిహ్వో తత్రోపజాయతే
తతో నానారసో జజ్ఞే జిహ్వయా యోఽధిగమ్యతే || 2-10-18 ||

వివక్షోర్ముఖతో భూమ్నో వహ్నిర్వాగ్వాహృతం తయోః
జలే వై తస్య సుచిరం నిరోధః సమజాయత || 2-10-19 ||

నాసికే నిరభిద్యేతాం దోధూయతి నభస్వతి
తత్ర వాయుర్గంధవహో ప్రూణో నసి జిఘ్రుక్షతః || 2-10-20 ||

- యదాఽఽ త్మని నిరాలోకమాత్మానం చ దిదృక్షతః
నిర్భిన్నే అక్షిణీ తస్య జ్యోతిశ్చక్షుర్గుణగ్రహః
॥ 2-10-21 ॥
- బోధ్యమానస్య ఋషిభిరాత్మనస్తజ్జిఘ్నక్షతః
కర్ణౌ చ నిరభిద్యేతాం దిశః శ్రోత్రం గుణగ్రహః
॥ 2-10-22 ॥
- వస్తునో మృదుకారిన్యలఘుగుర్వోష్ణశీతతామ్
జిఘ్నక్షతస్త్వజ్నిర్భిన్నా తస్యాం రోమమహీరుహః
తత్ర చాంతర్బహిర్వాతస్త్వచా లబ్ధగుణో వృతః
॥ 2-10-23 ॥
- హస్తౌ రురుహతుస్తస్య నానాకర్మచిక్రీర్షయా
తయోస్తు బలమింద్రశ్చ ఆదానముభయాశ్రయమ్
॥ 2-10-24 ॥
- గతిం జిగీషతః పాదౌ రురుహతేఽఽ భికామికామ్
పద్భ్యాం యజ్ఞః స్వయం హవ్యం కర్మభిః క్రియతే నృభిః
నిరభిద్యత శిశ్నో వై ప్రజానందామృతార్థినః
ఉపస్థ ఆసీత్కామానాం ప్రియం తదుభయాశ్రయమ్
॥ 2-10-25 ॥
- ఉత్సిస్మక్షోర్ధాతుమలం నిరభిద్యత వై గుదమ్
తతః పాయుస్తతో మిత్ర ఉత్సర్గ ఉభయాశ్రయః
॥ 2-10-26 ॥
- ఆసిస్మప్సోః పురః పుర్యా నాభిద్వారమపానతః
తత్రాపానస్తతో మృత్యుః పృథక్త్వముభయాశ్రయమ్
॥ 2-10-27 ॥
- ఆదితోరన్నపానానామాసన్ కుక్ష్మంత్రనాడయః
నద్యః సముద్రాశ్చ తయోః తుష్టిః పుష్టిస్తదాశ్రయే
॥ 2-10-28 ॥
- నిదిధ్యాసోరాత్మమాయాం హృదయం నిరభిద్యత
తతో మనస్తతశ్చంద్రః సంకల్పః కామ ఏవ చ
॥ 2-10-29 ॥
- త్వక్చర్మమాంసరుధిరమేదోమజ్జాఽఽ స్థిధాతవః
భూమ్యప్తేజోమయాః సప్త ప్రాణో వ్యోమాంబువాయుభిః
॥ 2-10-30 ॥
- గుణాత్మకానీంద్రియాణి భూతాదిప్రభవా గుణాః
మనః సర్వవికారాత్మా బుద్ధిర్విజ్ఞానరూపిణీ
॥ 2-10-31 ॥
- ఏతద్భగవతో రూపం స్థూలం తే వ్యాహృతం మయా
మహ్యదిభిశ్చావరణైరష్టభిర్బహిర్వాహిరావృతమ్
॥ 2-10-32 ॥
- ॥ 2-10-33 ॥

అతః పరం సూక్ష్మతమమవ్యక్తం నిర్విశేషణమ్
అనాదిమధ్యనిధనం నిత్యం వాఙ్మనసః పరమ్ ॥ 2-10-34 ॥

అమునీ భగవద్రూపే మయా తే అనువర్ణితే
ఉభే అపి న గృహ్ణాంతి మాయా సృష్టే విపశ్చితః ॥ 2-10-35 ॥

స వాచ్యవాచకతయా భగవాన్ బ్రహ్మరూపధృత్
నామరూపక్రియా ధత్తే సకర్మాకర్మకః పరః ॥ 2-10-36 ॥

ప్రజాపతీన్ మనూన్ దేవాన్ ఋషీన్ పితృగణాన్ పృథక్
సిద్ధచారణగంధర్వాన్ విద్యాధ్రాసురగుహ్యకాన్ ॥ 2-10-37 ॥

కిన్నరాపురసో నాగాన్ సర్పాన్ కింపురుషోరగాన్
మాతృ రక్షః పిశాచాంశ్చ ప్రేతభూతవినాయకాన్ ॥ 2-10-38 ॥

కూష్మాండోన్మాదభేతాళాన్ యాతుధానాన్ గ్రహానపి
ఖగాన్ మృగాన్ పశూన్ వృక్షాన్ గిరీన్ నృప సరీస్పృషాన్ ॥ 2-10-39 ॥

ద్వివిధాశ్చతుర్విధా యేఽన్యే జలస్థలనభౌకసః
కుశలాకుశలా మిశ్రాః కర్మణాం గతయస్త్విమాః ॥ 2-10-40 ॥

సత్త్వం రజస్తమ ఇతి తిస్రః సురన్మనారకాః
తత్రాప్యేకైకశో రాజన్ భిద్యంతే గతయస్త్విధా ॥ 2-10-41 ॥

యదైకైకతరోఽన్యభ్యాం స్వభావ ఉపహన్యతే
స ఏవేదం జగద్ధాతా భగవాన్ ధర్మరూపధృక్ ॥ 2-10-42 ॥

పుష్టాతి స్థాపయన్ విశ్వం తిర్యజ్సరసురాదిభిః
తతః కాలాగ్నిరుద్రాత్మా యత్స్పృష్టమిదమాత్మనః ॥ 2-10-43 ॥

సన్నియచ్ఛతి కాలేన ఘనానీకమివానిలః
సన్తం భావేన హి పరం ద్రష్టుమర్హంతి సూరయః ॥ 2-10-44 ॥

ఇత్థంభావేన కథితో భగవాన్ భగవత్తమః
నేత్థం భావేన హి పరం ద్రష్టుమర్హంతి సూరయః ॥ 2-10-44 ॥

నాస్య కర్మణి జన్మాదౌ పరస్యానువిధీయతే
కర్తృత్వప్రతిషేధార్థం మాయయాఽఽరోపితం హి తత్ ॥ 2-10-45 ॥

అయం తు బ్రహ్మణః కల్పః సవికల్ప ఉదాహృతః
విధిః సాధారణో యత్ర సర్గాః ప్రాకృతవైకృతాః ॥ 2-10-46 ॥

పరిమాణం చ కాలస్య కల్పలక్షణ విగ్రహమ్
యథా పురస్తాద్వ్యాఖ్యాస్యే పాద్యం కల్పమథో శృణు ॥ 2-10-47 ॥

శౌనక ఉవాచ

యదాహ నో భవాన్ సూత క్షత్తా భాగవతోత్తమః
చచార తీర్థాని భువస్త్వక్వా బంధూన్ సుదుస్త్వజాన్ ॥ 2-10-48 ॥

కుత్ర కౌషారవేస్తస్య సంవాదోధ్యాత్మసంశ్రితః
యద్వా స భగవాంస్తస్మై పృష్టస్తత్ప్రమువాచ హ ॥ 2-10-49 ॥

బ్రూహి నస్తదిదం సౌమ్య విదురస్య విచేష్టితమ్
బంధుత్యాగనిమిత్తం చ తథైవాగతవాన్ పునః ॥ 2-10-50 ॥

సూత ఉవాచ

రాజ్ఞా పరీక్షితా పృష్టో యదవోచన్మహామునిః
తద్వోఽభిధాస్యే శృణుత రాజ్ఞః ప్రశ్నానుసారతః ॥ 2-10-51 ॥

**ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ద్వితీయస్కంధే దశమోఽధ్యాయః
ఇతి ద్వితీయస్కంధః సమాప్తః**

॥ అథ క్షమా పార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తు తే ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేన్ద్రియైర్వా బుధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్ సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ లోకక్షేమ పార్థనా ॥

సర్వే భవన్తు సుఖినః సర్వే సన్తు నిరామయాః ।

సర్వే భద్రాణి పశ్యన్తు మా కశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రీయః కాంతాయ కల్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
